

CZU: 37.016:91:801.82

DOI: 10.46727/c.v2.18-19-03-2023.p127-129

ATELIERUL DE LECTURĂ ÎN PROMOVAREA ȘTIINȚELOR NATURII

LECTURE WORKSHOP IN PROMOTING THE NATURAL SCIENCES

*Tamara Veringă, profesor de biologie și geografie,
IP Gimnaziul Covorului*

*Tamara Veringă, teacher of biology and geography
The Public Institution Covîrlui Gymnasium
ORCID: 0000-0002-4366-5841
tamara.veringa@gmail.com*

Abstract: *The article presents practical aspects of interactive teaching-learning based on the reading of the text, ensuring the quality of teaching by training students to research and express their opinion regarding a problem situation. By researching the text, students accumulate new information, identify cause-effect relationships, and are motivated to study the thematic content in depth. By discussing the information provided by the text, students develop critical and analytical thinking.*

Key-words: *reading competence, text research, learning products*

Introducere

Învățământul formativ, pe care îl practicăm la toate disciplinele școlare axat pe strategii didactice interactive, are un deziderat comun: formarea competenței de lectură, deoarece lectura este cea mai utilă și frumoasă îndeletnicire. Un text chibzuit selectat pentru citire trebuie să se încadreze în obiectivele conținutului tematic și să stârnească curiozitatea elevului de cunoaștere și observare, plasându-l în diverse situații de învățare. Cercetarea textului include înțelegerea, sistematizarea informațiilor, generalizarea ideilor și elaborarea concluziilor. Pornind de la lectura textului, elevii elaborează diverse produse ale învățării: tabele, desene, repere, cinquain.

Rezultate și discuții

I. Interogare multiprocesuală Disciplina GEOGRAFIE, clasa a VIII-a, Subiectul: Apele de suprafață. Râurile **Unitatea de competență:** Etapa lecției: Reflecție **Articolul „Pe aici cândva trecea un râu”,** autor Clara Abdullah, revista NATURA nr.10 (368), pagina 3, octombrie 2022

Tabelul 1. Tehnica interogării multiprocesuale

Tipologia interogării multiprocesuale	Sarcini didactice
Întrebări literale	1) Ce influențe/impact antropic/e asupra râului sunt/este descris/e în textul lecturat? 2) Ce acțiuni a întreprins campania „Plantăm fapte bune în Moldova” pe malurile Botnei?
Întrebări de traducere/transpunere	1) Descrieți râul Botna din amintirile localnicilor bătrâni.
Întrebări interpretative	1) Cum explicați faptul că acum 65 de ani adâncimea râului Botna era de circa 1 m, iar în prezent, în verile secetoase, adâncimea râului este de circa 5 cm? 2) Descrieți procesele care au contribuit la înnămolire a râului?

Întrebări aplicative	1) Pe baza observațiilor din natură și a cunoștințelor acumulate la lecțiile de geografie răspundeți la întrebarea: <i>Ce acțiuni de reabilitare și protejare a râului ar putea fi întreprinse de către autorități și de către localnicii din valea râului?</i>
Întrebări analitice	1) Ce s-ar putea întâmpla actualmente pe valea Botnei în cazul căderii ploilor torențiale? 2) Ce vă sugerează titlul articolului „ <i>Pe aici cândva trecea un râu</i> ”? 3) De ce ar trebui să fie deblocată calea iazurilor care aduceau apa în râu?
Întrebări sintetice	1) Cum explicați relația dintre secarea râului și scăderea productivității agricole pe terenurile din preajmă? 2) Ce măsuri pot fi întreprinse pentru a reabilita regimul hidrologic al râului Botna?
Întrebări evaluative	1) Ce se va întâmpla dacă autoritățile și localnicii din valea râului Botna nu vor acționa în sensul protejării râului? 2) Ce emoții ai atunci când te gândești că râulețul din localitatea natală, asemenea Botnei, seacă într-un ritm cât se poate de alert, iar efectele nu sunt deloc de neglijat? 3) Elaborați un proiect de protejare a râulețului din localitate.

II. Tehnica SINELG (un mijloc de monitorizare a înțelegerii textului) **Disciplina BIOLOGIE**, clasa a IX-a **Subiectul:** Relații interspecifice ale organismelor în ecosistem. Relații concurente **Unitatea de competență:** Identificarea factorilor ce determină starea de echilibru și dezechilibru în ecosistem **Etapa lecției:** Reflecție **Articolul „Fazanul între interesul vânătorilor și impactul negativ asupra naturii”** autor Silvia Ursul, revista NATURA nr.10 (368), pagina 5, octombrie 2022

Tabelul 2. Analiza textului din perspectiva tehnicii SINELG

Știam înainte de a citi textul	Am aflat din text și accept	Contravine informației pe care le aveam	Nu-mi este foarte clar, am nevoie să mă documentez
v	+	-	?
Fazanul este o pasăre sedentară, răspândită în habitatul silvic, dar și de stepă. Este o resursă cinegetică. Fazanul este o pasăre diurnă, omnivoră.	Fazanul a fost introdus în fauna Republicii Moldova acum 60 de ani. Concurează pentru hrană cu potârnichea, atrăgându-le într-o competiție acerbă, scăzând numărul indivizilor populației de potârniche. Există crescătorii de fazani. Este o pasăre originară din Asia de pe țărmul caucazian. Șopârlele și șerpii sunt o hrană delicioasă pentru fazani.	Fazanul alterează condițiile de mediu în folosul său și în detrimentul altor organisme. Parazitismul la cuib - fazanul poate depune ouăle în cuibarul potârnichei. Fazanul este mai rezistent la unele boli, transmitând boli aviare și paraziți speciilor galinacee (curci, găini, potârniche, prepeliță, păun). Fazanul rezistă la -35 °C, dar este pus în dificultate la un strat de zăpadă de 10-15 cm.	Nu-mi este foarte clar, am nevoie să mă documentez dacă va fi interzisă eliberarea fazanului de vânătoare din crescătorii în mediu natural. Nu-mi este foarte clar, am nevoie să mă documentez dacă fazanii produc un impact negativ semnificativ asupra vegetației și comunităților de animale.

	Republica Moldova cumpără fazani din Ungaria și îi eliberează în diverse regiuni din țară pe banii din cotizațiile vânătorilor. Densitățile mari de excremente de fazan duc la creșterea numărului de organisme detritivore.		
--	--	--	--

III. Galerie de pictură. Desenarea schemelor pe baza lecturării textului **Disciplina BIOLOGIE**, clasa a VII-a **Subiectul:** Aspecte sezoniere ale ciclurilor de dezvoltare la plante **Unitatea de competență:** Descrierea comportamentelor de integrare sezonieră la plante **Etapa lecției:** Reflecție **Scopul:** dezvoltarea creativității plastice și dobândire a tehnicii de muncă individuală pe baza lecturării textului

Sarcina didactică: Lecturați textul „Stejarul”, autor C. Alin Balasoiu. Redați un tablou în care să se regăsească factorii biologici, geografici și chimici asupra ciclului de dezvoltare a plantei perene stejarul.

IV. Cinquain. Alcătuirea cinquain în baza lecturării textului **Disciplina: BIOLOGIE**, clasa a VIII-a **Subiectul:** Lanțuri și rețele trofice. **Unitatea de competență:** Stabilirea relațiilor între condițiile de mediu ale ecosistemului și biodiversitate; Argumentarea importanței relațiilor trofice în ecosistem **Etapa lecției:** Extindere **Sarcina didactică:** Lecturați textul Barza (din cartea PĂSĂRILE DE PE TERRA, ISBN 973-9297-70-6; pagina 14) și procesând informația, alcătuiți un cinquain. Barza Migratoare, semiacvatică Zboară, merge, cuibărește Consumă broaște, șerpi, peștișori. Pasăre

Concluzii: Educația prin explorarea textului este esențială, conduce spre formarea competențelor și aplicarea lor, astfel, activitatea elevilor nu este orientată spre însușirea mecanică. Sarcinile didactice de tipul „informează-te; procesează informația; apreciază”, necesită lecturarea, cercetarea textului și elaborarea produselor învățării.

Bibliografie:

1. CARTALEANU, T.; COSOVAN, O.; GORAȘ-POSTICĂ, V.; LÎSENCO, S.; SCLIFOS, L. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*, Chișinău 2008, pp. 80- 81; pp. 177-179. ISBN 978-9975-9763-4-3
2. CURRICULUM NAȚIONAL BIOLOGIE, clasele VI-IX, *curriculum disciplinar, ghid de implementare*, Chișinău 2020
3. CURRICULUM NAȚIONAL GEOGRAFIE, clasele VI-IX, *curriculum disciplinar, ghid de implementare*, Chișinău 2020
4. DULAMĂ, M. E.; ROȘCOVAN, S. *Didactica geografiei*, Chișinău 2007, pp. 405-412. ISBN 978-9975-80-129-4
5. VOLONTIR, N. *Interogarea multiprocesuală: tehnică eficientă de formare a competenței de a gândi logic și analitic*. În Revista Didactica Pro nr. 3 (91) 2015